

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶ / ۰۹ / ۰۸

یونس نگاه

وضعیت حساس هزاره‌های شیعه

نرمش در برابر طالبان و جلوگیری از درگیری تمام عیار، به‌سود شیعیان هزاره است. شیعیان، به‌خصوص شیعیان هزاره موقعیت حساس خود را درک می‌کنند و در پنج سال گذشته از رفتار تحریک‌آمیز دوری جسته‌اند.

تنش بین طالبان و شیعیان به‌سود طالبان تمام می‌شود، و رهبران آن گروه از اعمال فشار علیه شیعیان، به‌ویژه هزاره‌های شیعه، برای انسجام صفوف خود و تقویت انگیزه جهادی بهره می‌برند. حتی فشار علیه شیعیان، مخالفت‌های نرم غیرطالبان پشتون در برابر سیاست‌های مخرب امارت را کمرنگ و خنثی می‌تواند.

به دلیل مذهب‌زدگی تکفیری، جامعه افغانستان آماده انفجار فرقه‌ای است. در جامعه سنی، به شمول سنی‌های فارسی‌زبان، ظرفیت بالقوه خشونت در برابر شیعیان به‌خصوص هزاره‌های شیعه بالاست. فقر، محرومیت سیاسی و فرهنگی، سرکوب‌شدگی و کم‌سوادی، این پتانسیل خشونت را تقویت کرده است.

از این‌رو فشار و تبعیض در برابر شیعیان هزاره با استقبال بخش کلان توده مذهبی و محروم سنی مواجه می‌شود. غصب شهرک و بستن مدرسه و اعمال محدودیت علیه شیعیان هزاره در ذهن میلیون‌ها انسان محروم وطن ما عمل نیک و خیر تعبیر می‌شود. هزاره و شیعه اصولاً در نظر آنان صاحب حق شناخته نمی‌شوند، و اگر خانه را با پول خود آباد هم کرده باشند، چون «بیگانه مذهبی و قومی» هستند، سلب آن ملکیت عین حق است.

ده‌ها گروه تکفیری و تروریستی در افغانستان دست به ماشه ایستاده‌اند. اگر فضای سیاسی مساعد شود، جنگ تمام عیار تکفیری علیه هزاره‌های شیعه دور از احتمال نیست. طالبان این را می‌دانند و هر زمانی که ضرورت ببینند، برای تقویت پایگاه اجتماعی و سیاسی، و خنثی کردن فعالیت‌های مخالفان سیاسی در جامعه پشتون و تاجیک، از حربه تبلیغاتی شیعه و هزاره‌ستیزی می‌توانند بهره ببرند.

در صورتی که هزاره‌های شیعه کاملاً محتاط باقی بمانند، باز هم در دو حالت طالبان آنان را زیر فشار بیشتر قرار خواهند داد و به پرتگاه واکنش خشونت‌بار تیل خواهند کرد:

۱ (زمانی که اختلافات درونی طالبان بیشتر گردد یا صفوف آن گروه نیازمند چارج روانی و تبلیغی باشند).

۲ (زمانی که فشارهای مخالفان سیاسی، به‌خصوص در جامعه پشتون، خطر کاهش نفوذ طالبان را آشکار کند).

پس حفظ احتیاط و جلوگیری از رویارویی بسیار حیاتی و درعین حال سخت خواهد بود. چرا خطر اصلی متوجه هزاره‌های شیعه است؟

شیعیان غیرهزاره جغرافیای قابل توجه ندارند. آنان با غیرهزاره‌ها داد و ستد بیشتر دارند و در مجاورت سنی‌ها زندگی می‌کنند. از نظر ظاهر و فرهنگ نیز به غیرهزاره‌ها نزدیک‌ترند. هنگام

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

خطر به آسانی در جامعه پنهان شده می‌توانند. آنان آدرس آشکار و کلانی ندارند تا حاکمان از آن برای اجرای یک کمپاین کلان سیاسی و مذهبی استفاده کنند.

هزاره‌های شیعه اما جغرافیای مشخص‌تر دارند، سرزمین نسبتاً وسیع در اختیار دارند و برای یک کمپاین کلان تکفیری و سیاسی زمین بازی کافی در اختیار حاکمان قرار می‌دهند. اگر درگیری بین شیعه و طالبان رخ دهد، شاید تعدادی از بزرگان شیعه غیر هزاره کشته، زندانی و اذیت شوند، ولی توده هزاره‌های شیعه هدف اصلی خواهند گردید.

در برابر هزاره‌های شیعه لشکرکشی پشتون و تاجیک و ازبیک تکفیری محتمل است. در یک سناریوی احتمالی جنگ تکفیری ممکن است ملا عنابی پنجشیری لشکری از جوانان پنجشیر و کاپیسا را بسیج کرده به‌کشتن و کنیز گرفتن و غارت هزاره‌های بامیان یا پروان ببرد.

احتمال این‌که از وزیرستان و ژوب لشکری برای غارت و کنیزگیری بیاید نیز کم نیست.

شنیدن این چیزها تلخ است و اصولاً نباید به زبان آورد. ولی واقعیت جامعه ما همین است. مردم ما خیلی عقب‌مانده، متفرق و آلوده به ذهنیت‌های فرقه‌ای اند. در گذشته این چنین اتفاقات رخ داده است. در عصر ما و شما در قرن بیست و یکم، در کوبانی و بسیار جاهای دیگر سوریه و عراق از این اتفاقات رخ داد. در افریقای اسلامی این گونه اتفاقات در قرن بیست و یکم بارها تکرار شده است.

هزاره‌های شیعه باید متوجه حال خود باشند. مسیرشان در وضعیت کنونی مثل پل صراط باریک و پر خطر است. شیعه‌گری و احساسات مذهبی خود را باید کنترل کنند. جنگ شیعه و سنی اگر رخ دهد، در ادامه یک طرف آن هزاره خواهد بود نه شیعه. شیعیان غیر هزاره نه ابزار و نه جغرافیا و نه انگیزه آن رویارویی را خواهند داشت.

بهترین راه مبارزه با تبعیض‌های طالبان، مسیر ملی و دمکراتیک است. هزاره‌ها باید تلاش‌های حق‌خواهانه خود را با مبارزات نیروهای ملی و دمکرات گره بزنند.

آرشیف: نو یسنده در پورتال افغان جرمن آنالین